

μοσιευομένης ἐμβριθεστάτης πραγματείας, εὐχαρίστως γνωρίζομεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις καὶ ἰδίᾳ ταῖς φιλομούσοις ἀναγνώστριάς τοῦ «Ἀπόλλωνος» ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ μεταγλώττισις τῆς ἐν λόγῳ πραγματείας ὀφείλεται τῷ γλαφυρῷ καὶ πεφωτισμένῳ καλᾷ τῆς ἐλλογισμωτάτης καὶ ἐν γράμμασιν διαπρεπεστάτης δεσποινίδος Μπέση Ε. Μάσσωνος διευθυντρίας τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀρίστου παρθεναγωγείου τοῦ ἀειμνήστου Χίλλ.

Ἡ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΓΥΝΗ

ΚΑΙ

Ἡ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

ΥΠΟ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΟΥΕΡΔΣΟΤΕΡΘ Δ. Δ.

Ἐπισκόπου τοῦ Λιγκολνίου ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ

Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους (Α'. Κοριν. κεφ. ι. 10).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει τὴν Ἐπιστολὴν ταύτην ἐκ μεγάλης τινὸς πόλεως πρὸς ἄλλην—ἐκ τῆς Ἐφέσου, πρωτεύουσας τῆς Ἀσίας, πρὸς τὴν Κόρινθον, πρωτεύουσαν τῆς Ἀχαΐας. Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς ἐπιστολῆς ταύτης μέμφεται αὐτοῖς ἐπὶ διχονοαῖς καὶ προτρέπει αὐτοὺς εἰς τὴν ἑνότητα. Κατόπιν προχωρεῖ εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεων τινων ἅς τινες ἀπηύθυνον αὐτῷ· καὶ τρίτον, δίδει προσταγμάτα τινα πρὸς ἐπανόρθωσιν καταχρήσεων τινων ἐπικρατουσῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κορίνθου.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἐπιστολῆς πληροῦται διδασκαλίας ἐκ πάσης ἐποχῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀποδεικνύουν τὰς ἀληθεῖς ἀρχὰς τῆς θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Δεικνύει δὲ διὰ παραδειγμάτων, ὅτι εἴ ποτε συμβῇ διαφθορὰ εἴτε κατὰ δόγμα εἴτε κατ' ἔθος εἰς Ἐκκλησίαν τινά, οὐκ ἔστι χριστιανικὴ σοφία ἡ καταστροφή τοῦ φθιρομένου, ἀλλ' ὁ ἀληθὴς θρησκευτικὸς Ἐπανορθωτὴς ἐπανέρχεται εἰς τὰς ἀρχαῖας ιδέας, οἷαι τίθενται ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ τῆς Φύσεως καὶ τῷ τοῦ Λογικοῦ, καὶ ζητεῖ τὴν πρώτην καθίδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ἐφθορότος, καὶ οὕτω προσπαθεῖ ν' ἀπομακρύνῃ τὴν κατάχρησιν, ἐπαναφέρων τὴν πρώτην χρῆσιν αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ ἔπραξεν ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ κεφαλαίῳ τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς. Ἐποίησε δὲ τοῦτο εἰς δύο σπουδαίας περιστάσεις (α') ὡς πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Χριστιανῆς γυναικὸς (β') ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς μεταδόσεως τῆς Ἀγίας κοινωνίας. Ἀρχεται δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου τούτων, καὶ περὶ αὐτοῦ μέλλομεν νὰ πραγματευθῶμεν. «Θέλω δὲ ἡμᾶς εἰδέναι (λέγει) ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστὸς ἐστὶ κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνὴρ... πᾶς

ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκαταταλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρμημένῃ· εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω· ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρὸς ἐστίν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικὸς, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρὸς· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα· διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους· πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, ἐν Κυρίῳ ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρὸς, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικὸς, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ λέξεις τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Παρατηρήσατε τὴν σοφίαν τοῦ Ἀποστόλου· ἐπανέρχεται εἰς τὰς πρώτας ἀρχάς, ἀρχόμενος ἀπ' αὐτῆς τῆς κτίσεως. Ἀναφέρεται εἰς τὴν κτίσιν τοῦ Ἀδάμ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς Εὔας ἐξ αὐτοῦ· «καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, λέγει, διότι ἡ γυνὴ δὲν ὑπῆρχεν ὅτε ἐκτίσθη ὁ ἀνὴρ» ἀλλὰ ἡ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα, ὅστις ἤδη ἐκτίσθη. Ἡ κτίσις τῆς γυναικὸς ἐγένετο κατόπιν τῆς τοῦ ἀνδρὸς διέφερον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸν τρόπον, ὁ ἀνὴρ ἤδη ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα καὶ δόξαν Θεοῦ· ἐπλάσθη ἐκ χοῦς ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ὁ Θεὸς ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν (Γεν. β'. 7), ἡ δὲ γυνὴ ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἀνδρὸς. Ἡ ὑπαρξὶς αὐτῆς οὐ μόνον ἦτο ὑστέρᾳ τῆς τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ παρήχθη. Ἐπλάσθη μετὰ τὸν ἄνδρα, ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἀνδρὸς καὶ διὰ τοῦ ἀνδρὸς. Καὶ τότε προσθέτει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους».

Καὶ εἰς ἄλλα χωρία ὡσαύτως, ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Κτίσεως, ὡς εἰς θεμέλιον τῆς διαδοχῆς αὐτοῦ περὶ τῆς θέσεως καὶ τῶν καθηκόντων τῆς Χριστιανῆς γυναικὸς.

Οὕτω πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἐφέσου γράφει «Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα (Α' Τιμοθ. β'. 11). Καὶ εἰς ἄλλο χωρίον λέγει «Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει (Α' Κοριν. ιδ' 34).

Ἐπικαλεῖται δὲ τὸν Νόμον, δηλαδὴ, τὴν ἱστορίαν τῆς Κτίσεως εἰς τὴν Γένεσιν καὶ εἰς τὴν σειρὰν τῆς ἀρχαίας Λευιτικῆς οἰκονομίας, ἥτις δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ἐκτελῇ οὐδὲν ἱερατικὸν ἔργον εἴτε ἐν τῇ ἱερᾷ σκηνῇ, εἴτε ἐν τῷ Ναῷ.

Ἄς ἀνακαλῶμεν εἰς τὴν μνήμην, Τίς ἐστὶν ὁ ὁμιλῶν διὰ τοῦ Ἀποστόλου. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ ἐστὶ. «Δοκῶ, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ—δηλ.

εἶμαι πεπεισμένος. — «Κἀγὼ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν» (Α' Κορ. ζ'. 40) καὶ πάλιν.

«Α καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγους, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος Ἁγίου,» (Α' Κορ. β' 13). Ὅθεν ἄς ἐρωτῶμεν λοιπόν, τίς ἐστὶν ἡ σημασία τῶν λέξεων τούτων τοῦ Ἀποστόλου.

Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους». Ἡ λέξις ἦν μεταχειρίζεται ἐνταῦθα ἐστὶν ἐξουσία. Καὶ ποιεῖται χρῆσιν τῆς λέξεως ταύτης εἰς πλεόν τῶν εἴκοσι πέντε ἄλλων χωρίων ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ καὶ εἰς ἅπαντα τὰ χωρία ταῦτα σημαίνει ὑπεροχήν.

Ἄς λάβωμεν, π.χ. τὸ δέκατον τρίτον κεφάλαιον τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο θὰ παράσχη ἡμῖν τὴν καλλιτέραν ἐξηγήσιν τοῦ παρόντος χωρίου «Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. Ὡστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν.» (Ῥωμ. ιγ'. α' β') Ἐκεῖ ἡ λέξις ἐστὶν ἡ αὐτὴ ὡς ἐνταῦθα, δηλ. ἐξουσία ὑπεροχῇ. Καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐπεταί τὸ συμπέρασμα τοῦτο· ὅτι αἱ γυναῖκες ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν κεκαλυμμένας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Βεβαίως ὅτι ἐν τῷ κάλυμματι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ὑπάρχει τὸ σημεῖον τῆς ἐξουσίας ἣν αὐταὶ αἱ ἱδία ἔχουσι καὶ ὅτι ἀπορρίπτουσαι τὸ κάλυμμα τοῦτο ἀποβάλλουσι τὴν ἐξουσίαν ἐκείνην. Ἀλλὰ πῶς (δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ) συμφωνεῖ τὸ λεχθέν τοῦτο μετὰ τῆς συνεχείας; πῶς συνάπτεται μετὰ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου τοῦ Ἀποστόλου; Ἄς σκεφθῶμεν. Ποία λοιπόν ἡ ἀληθὴς σημασία τῆς λέξεως, ἣν ἐνταῦθα ὁ Ἀπόστολος μεταχειρίζεται, δηλ. ἐξουσία.

Ποία ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως; Σημαίνει νόμιμον ἐξουσίαν ἀπορρέουσαν ἐξ ὑψηλοτέρας τινὸς πηγῆς, ἥτις δύναται νὰ παρέχῃ τὴν ὑπεροχὴν. Ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως ἐξουσία ἡ ὑπεροχὴ ἀποδεικνύει τοῦτο. Σημαίνει ὑπαρξίς (οὐσία) παραγομένη καὶ ἀπορρέουσα ἐξ ἀνωτέρας τινὸς ὑπάρξεως. Ἡ σημασία αὕτη εὐτυχῶς ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου ἐν τῷ δεκάτῳ τρίτῳ κεφαλαίῳ τῆς πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς, ὅπου προτρέπει εἰς τὸ καθῆκον τῆς ὑποταγῆς πρὸς τὰς ἀνωτέρας Δυνάμεις. Ἐπὶ τίνων βάσεων διαταττόμεθα ἐκεῖ ἵνα ὑποτασσώμεθα εἰς τὰς Πολιτικὰς Ἀρχάς; Οὐχὶ διότι εἰσὶν ἀνεξάρτητοι Δυνάμεις, οὐχὶ διότι εἰσὶν αὐθὺπαρκοι· οὐχὶ διότι εἰσὶν ἀνώτεροι πάντων. Οὐχὶ βεβαίως διότι ὑπάρχει εἰς ὑψηλότερος αὐτῶν Ἀλλὰ διότι αἱ ὑπάρχουσαι Δυνάμεις λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐκ τοῦ Θεοῦ. Δὲν εἶναι οὐσίαι ἀλλ' ἐξουσίαι. Ἡ φύσις πάσης νομίμου ἐπιγείου ὑπεροχῆς παράγεται ἀπορρέει ἐξ ὑπερτάτης τινος οὐρανοῦ πηγῆς καὶ ἀρχῆς πάσης ἐξουσίας· δηλ. αὐτῆς τῆς Θεότητος «Οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰμὴ ἀπὸ Θεοῦ» λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν· ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν.

Ὅθεν ἄς ἐφαρμόσωμεν νῦν τὸν λογισμόν τοῦτον εἰς τὰς πρὸ

ἡμῶν λέξεις. «Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους». Ἀλλὰ διατί; Παρατηρήσατε τὸ προηγούμενον. Διότι ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς παρήχθη. Καὶ τί λέγει ὁ Ἀπόστολος ἀνωτέρω; «οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός.» ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς προέρχεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς ἐστὶν ἐξουσία τις ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ. Ἡ Εὐα ἐπλάσθη ἐκ τοῦ Ἀδάμ. Ἐλήφθη δὲ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδάμ· «τοῦτό ἐστιν ὅσπου ἐκ τῶν ὁσπῶν μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου.» (Γεν. β'. 23) Καὶ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦτου ἐδόθη ἐν ἀρχῇ τὸ ὄνομα αὐτῆς· «αὕτη κληθήσεται γυνὴ (Jshak), ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς ἐλήφθη» (Jsh. Γεν. β'. 23). Ἡ γυνὴ ἐστὶν ἐξ ἀνδρός. Ἡ δ' ὑπαρξίς αὐτῆς ἐκ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ· παράγεται ἐξ αὐτοῦ, ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτοῦ. Ἡ ἐξουσία αὐτῆς, ἐξ αὐτοῦ ἐστὶ. Ὅθεν τὸ λογικὸν συμπέρασμα τοῦτου ἐστίν, ὅτι ἡ γυνὴ ἤθελεν ἀπωλέσει τὴν ἐξουσίαν, δύναμιν, καὶ ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς, ἐὰν λησμονοῦσα ὅτι ἐξουσία ἐστίν, ἡξιοῦτο νὰ ἦναι οὐσία, δηλ. ἀνεξάρτητος ὑπαρξίς· τότε ἐλαττοῖ μόνον καὶ ταπεινοῖ αὐτήν. Ἐὰν δὲ ἀπέβαλλε τὸ σημεῖον καὶ τεκμήριον τῆς ἐκ τοῦ ἀνδρός παραγωγῆς αὐτῆς, καὶ τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτήσεως καὶ ὑποταγῆς, ὅπερ ἐκδηλοῦται διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κάλυμματος, ὡς λέγει καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος, ἐὰν προσεῦχεται καὶ προφητεῖα ἀκαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Διότι τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἐστίν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ στέμμα τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῆς, τὸ δαίγμα τῆς ὑπεροχῆς, τὸ διάδημα τῆς ἐξουσίας. Ἀναδράμομεν ἐπὶ τὸ παραλλήλον ἡμῶν—τὸ τῶν πολιτικῶν Ἀρχόντων. «αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. Ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐκ τῆς Αὐταρχίας τοῦ Θεοῦ παράγεται.

Τὸ στέμμα, ὅπερ ἐστὶ τὸ κάλυμμα, τῆς βασιλικῆς κεφαλῆς ἔχον ἐπ' αὐτοῦ τὸν σταυρόν, δείκνυσιν εὐτυχῶς τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Καὶ τοῦτο ὡσαύτως δηλοῦσιν ἐπὶ τῶν νομισμάτων «Dei gratia» Ἐλέω Θεοῦ. Τὸ δὲ στέμμα, τὸ σύμβολον τῆς ἐξουσίας ἐστὶν ὡσαύτως τεκμήριον ὑποταγῆς· ἀποδεικνύει ὅτι ἡ βασιλικὴ ἐξουσία συνίσταται ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ὑποταγῇ. «Dis te minorem quod geris, imperas» λέγει ἐπιτυχῶς ὁ ἐθνικὸς ποιητής. (Horat. 3, φδ. vi, 5) Ἡ τῶν ἡγεμόνων αὐτοκρατία θεμελιούται ἐπὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν ὑποταγῆς. Ἀλλ' ὅμως ἂν οἱ βασιλεῖς ἀπορρίπτωσι τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἐὰν δὲν ἀναμνησκῶνται ὅτι ἡ βασιλικὴ αὐτῶν ὑπαρξίς παράγεται ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ Μοναρχίας· καὶ ἀξιοῦσιν αὐτοὺς ἀνεξαρτήτου ὑπάρξεως καὶ θεωρῶσιν αὐτοὺς ὡς ὄντας ἐπιγείους Ἰσχυρά. Ἐὰν συντρίψωσι τὴν χρυσὴν ἀλυσσον τὴν συνδέουσαν τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ· ἐὰν ἀναλαμβάνωσι τὴν ιδιότητα τῆς αὐθὺπαρξείας, ἥτις ἀνήκει μόνον εἰς τὸν Αἰώνιον, τὸν ὄντα τὸν «Ἰψίστον ἐν ὑψηλοῖς κατοικοῦντα εἰς τὸν αἰῶνα.» (Ἰσα. νζ'. 15.) Ἡ ἐὰν καταχρῶνται τὴν δύναμιν αὐτῶν διὰ τῆς χρήσεως αὐτῆς παρὰ τὴν θέλησιν καὶ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐξ οὗ ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀπορρέει, τότε οὐαὶ αὐτοῖς καὶ οὐαὶ τῷ λαῷ αὐτῶν. Ζητοῦν-

τες τὴν αὐτοπαρξίαν, ἀπώλεσαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ πρώτην αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Εἶναι ὡς ἐλαφρόν τι πτίλον παραδερόμενον ἐνθεν κακείθεν ὑπὸ τοῦ ἀστάτου ἀνέμου τῆς θελήσεως τοῦ δήμου καὶ θὰ ᾔηται τὸ παίγνιον τῶν ἀτάκτων κυμάτων τῶν δημοσίων ἐπαναστάσεων.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν γυναῖκα. Λαμβάνει δὲ αὕτη τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦ ἀνδρός ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Εἰσὶν ὡς ποταμοὶ ἀποκεκλεισμένοι τῆς πηγῆς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀφηρεῖται.

Τὸ δὲ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, δι' οὗ διακρίνεται, τοῦ ἀνδρός, ἐστίν, ὡς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος τὸ δικτεταγμένον σημεῖον τῆς ἐκ παραγωγῆς φύσεως αὐτῆς καὶ παραγωγῆς. Εἶναι τὸ στέμμα αὐτῆς καὶ ἀπεικονίζει τὴν δύναμιν αὐτῆς· διότι τεκμήριον τῆς ὑποταγῆς αὐτῆς ἐστίν.

Ἡ δὲ γυνὴ ἔχουσα τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀνδρός, ὅς ἐστιν εἰκὼν Θεοῦ, καὶ παράγουσα ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ ἔμβλημα ἐκείνης τῆς παραγομένης ὑπάρξεως καὶ ὑποτεταγμένης ἐξουσίας. Τὸ ἔμβλημα τοῦτο ἐκείνης τῆς ἐξουσίας, ἣτις διὰ τοῦ ἀνδρός πρὸς αὐτὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ παρέχεται, προνόμιον καὶ καύχημα αὐτῆς ἐστίν. Διότι ὁ ἀνὴρ, λέγει ὁ Ἀπόστολος, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ἐστίν, ἡ δὲ γυνὴ δόξα τοῦ ἀνδρός.

Ὅθεν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ὁμοίον ἐστίν ἀγίῳ σημείῳ, δοθέντι αὐτῇ ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς θελήσεως Αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως τῶν Βασιλέων, καὶ ἔχον ἀρχὴν ἐξ αὐτῆς τῆς κτίσεως. Ἡ αὐθεντικὴ ἀπόδειξις ἐστὶ τῆς εὐγενείας αὐτῆς, τὸ γνήσιον σύμβολον τῆς δυνάμεως, τὸ ὡς βασιλικὸν στέμμα τῆς δόξης αὐτῆς. Ἐκ τούτου εἰκάζει ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἐὰν ἡ γυνὴ παρουσιάζεται ἐν ταῖς δημοσίαις συνελεύσεσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀκαλύπτῃ τὴν κεφαλὴν, κατασχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Ἀποβάλλουσα δὲ τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἀπορρίπτει καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς, ἣτις συνίσταται ἐν τῇ διὰ τοῦ ἀνδρός ἐκ τοῦ Θεοῦ παραγωγῇ αὐτῆς. Καταθέτει τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς· καὶ οὕτως ἀπολύει τὸ ἀξίωμα αὐτῆς πρὸς τὸ εἶθας καὶ τὴν τιμὴν, συντρίβουσα τὴν ἱερὰν ἄλυσσον τῆς συναφείας, ἣτις συνδέει αὐτὴν διὰ τοῦ ἀνδρός, πρὸς τὸν Θεόν. Τοιούτοτρόπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐδίδασκε τὰς γυναῖκας τῆς Κορίνθου (αἵτινες ἴσως καὶ πλέον τῶν ἄλλων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον ἀνάγκην τοιαύτης διδασχῆς) ὅτι διὰ τῆς ἀμέτρου καταχρήσεως τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐπέφερον αὐταῖς βλάβην καὶ ζημίαν. Πολλάκις ἐπὶ τῶν χειλέων εἶχον τὴν λέξιν ἐξουσία, αὐτὸς δὲ ἐδίδασκεν αὐτάς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν αὐτῆς. Ἐδίδασκεν πρὸς τούτοις ὅτι, διὰ τῆς ἀναιδοῦς τόλμης καὶ ἀκολάστου ἀναισχυντίας, ὡς καὶ διὰ τῆς ματαιότητος αὐτῶν, κατ' οὐδὲν ὠφελήθησαν, οὐδὲν ἐκέρδισαν, ἀλλ' ὅτι ἀφαρπαζούσαι πλέον τοῦ δέοντος, ἀπώλεσαν καὶ ἐκείνην τὴν πραγματικὴν ἀξιοπρέπειαν, τὴν γνησίαν δύναμιν, τὴν ἀγίαν ἐξουσίαν ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὴν γυναῖκα κυρίως διὰ

τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅθεν διὰ τῆς ὑφαρπαγῆς ἐξεθρόνησαν ἑαυτάς. Οὕτως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει τὴν γυναῖκα ποῦ κεῖται ἡ δύναμις αὐτῆς. Διδάσκει αὐτὴν ποῖα ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς καλλονῆς καὶ ἀξιοπρεπείας αὐτῆς. Οὐχὶ δὲ διὰ τῆς ὑφαρπαγῆς τοῦ μὴ ἀνήκοντος αὐτῇ μήτε διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ σημείου τῆς παραγωγῆς αὐτῆς ὑπάρξεως καὶ ὑποτεταγμένης ἐξουσίας δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῇ θέσιν ἐν τῇ κτίσει καὶ ἣτις διὰ νέας δόξης ἐκοσμήθη ἕνεκα τῆς ἐκ γυναικὸς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς ἐπλασε τὴν γυναῖκα ἐκ τοῦ ἀνδρός καὶ διὰ τοῦ ἀνδρός. Οὐχὶ ἵνα γείνη δούλη αὐτοῦ μήτε ἑταῖρα· ἀλλ' ἵνα ᾔη συνεργός, σύντροφος καὶ συμμετοχὸς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης. Ἐποίησεν αὐτὴν σύμμελον καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὴν τοῦ ἀνδρός, συμμετοχὸν αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλίᾳ ταύτῃ τῶν δακρύων καὶ συνταξιδιώτην πρὸς τὴν οὐρανίαν κατοικίαν αὐτοῦ. Ὅθεν εἰς τὴν προσήκουσαν ὑποταγὴν τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ, διὰ ὑψηλοῦς καὶ ἀγίους σκοποῦς, συνίσταται ἡ ἀληθὴς ἀξιοπρέπεια τῆς γυναικός. Καὶ πρὸς τούτοις ὅ,τι διαταράττει τὴν ὑποταγὴν ταύτην χαλαρώνει τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ βλάπτει τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ καλλονὴν αὐτῆς. Ἡ ἀληθὴς δύναμις αὐτῆς κεῖται ἐν τῇ πιστῇ ὑποταγῇ αὐτῆς· ἡ ἀληθὴς αὐτῆς δύναμις ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ εὐπειθείᾳ ἡ μᾶλλον πρὸς αὐτὴν ἔλκουσα χάρις ἐστὶν ἡ ἡρέμα κομφότης τοῦ τρόπου, ἡ αἰδώς καὶ λεπτὴ προφύλαξις ἑαυτῆς· ὁ δὲ καλλίτερος στολισμὸς (ὡς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος) «ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾶξος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές». (Α'. Πετ.). Ὁ δὲ Ἀπόστολος δι' οὐχὺρίζεται τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ καὶ δι' ἄλλης σκέψεως. «Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους». Καὶ διατί τοῦτο; διατί ἕνεκα τῶν ἀγγέλων; Αναμφιβόλως ὁ λόγος ἐστίν (ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἐπεξηγηταὶ τῶν λέξεων τούτων ἔρασκον) διότι παρευρίσκονται οἱ ἅγιοι Ἀγγελοὶ ἐν ταῖς δημοσίαις συναθροίσεσιν τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας καὶ διότι βλέπουσι καὶ παρατηροῦσι τί ἐκεῖ ποιῶμεν. Οἱ δὲ ἄγγελοι συμπροσκυνηταὶ ἡμῶν εἰσιν. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας εἶχεν ὄρασιν ἀγγέλων ἐν τῷ Ναφ (Ἡσαΐ. στ. α.) «Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ· καὶ Σεραφεῖμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, . . . καὶ ἐκέκραγεν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον ἅγιοι, ἅγιοι, ἅγιοι Κύριος Σαβαώθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ.» Καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία μᾶλλον ἐνδοξότερος τόπος ἐστίν, ἢ ὁ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ναός. Ἡμεῖς μὲν κατέχομεν τὴν ὑπόστασιν, ἐκείνοι δὲ, τὸ ἐπισκίασμα. Ἡμεῖς τὴν πλήρη ἀποκαλύψιν ἐκείνων τῶν Μυστηρίων, «ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι». Τὰ Εὐαγγέλια εἰσὶν βιβλία οὐ μόνον διὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν Ἀγγέλων (Ἐφ. γ'. 10) Ὅθεν ἀναμφιβόλως ἐὰν ἡνεώχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, ἐὰν ἡδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὰς ἐσωτερικὰς ἐνεργείας τοῦ ἀοράτου κόσμου, ἠθέλαμεν ἴδει οὐράνια ὄντα μετέχοντα ἡμῶν τῆς ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις λατρείας τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ· θὰ εἶχομεν ὁράσεις ὡς τὰς τοῦ δούλου τοῦ Ε

λισσαιέ, τοῦ ὁποίου ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ ὄρος πλήρες ἵππων καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω 'Ελισσαιέ» (Δ'. Βασιλ. στ. ιζ'). θὰ ἠκούαμεν ἀγγελικὰς φωνὰς ἀναμνηστέας μετὰ τῶν ἡμετέρων ἐν ταῖς ψδαῖς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὥσαντ' ἠχοῦντα ἀντιφώνως πρὸς τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς Ἀλληλούϊα. Χαρὰ δὲ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων ἐφ' ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι (Λουκ. Κ. ι'). Λειτουργικὰ πνεύματα εἰσὶ δι' ἡμᾶς (Ἑβρ. α'. δ'). Συμπαθεῖς ἡμῖν, ζηλωταὶ εἰσὶ διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν. Γνωρίζουσι τὸ φρόνημα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὄντος ἀρχηγοῦ τῆς Εἰρήνης, καὶ ἀγαπῶσιν ἐκεῖνο ὅπερ αὐτὸς ἀγαπᾷ. Κατακαλύπτουσι τὸ πρόσωπον εὐλαβῶς ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ (Ἠσ. στ. θ'). Χαίρουσι δὲ βλέποντες εἰρήνην, τάξιν, ἡσυχίαν καὶ προύτητα, σέβας καὶ εὐλάβειαν ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς συναθροίσεσι, καὶ ἐλπίζουσι νὰ δεχθῶσιν ἡμᾶς μετὰ ταῦτα εἰς τὴν μακαρίαν αὐτῶν κοινωνίαν, ἵνα εἴμεθα διὰ παντὸς συμπροσκυνηταὶ αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΑΓΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΜΙΘ

Εὐγνωμονοῦντες ἀκραίφως τῇ Ἐλλογιμότητι καὶ Μουσουργείᾳ δεσποινίδι Ἀγνῇ Ἰωάννου Σμιθ, ἐπὶ τοῖς Φιλελληνικωτάτοις αἰσθήμασιν αὐτῆς, καὶ ἀνθ' ὧσιν φιλολογικῶν ὑπηρεσιῶν ἐπεδείχθητο ὑπὲρ τῆς φίλης Πατρίδος ἡμῶν περιγραφάσῃ μετὰ τσαύτης στοργῆς καὶ ἀγνοῦ διαφέροντος περὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἡθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ἐκδόσῃ ἴδιον σύγγραμμα μεγίστης σπουδαιότητος καὶ ἐμβριθοῦς μελέτης, καὶ ἐκ τῆς μεταγλωττίσεως τούτου εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διάλεκτον ὑπὸ τοῦ ἐν λογίοις ἀρίστου κ. Ι. Περθανόγλου προσελκυσάσῃ τῆς βαθυτάτης τοῦ Πανελληνίου εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπολήψεως, κοσμοῦμεν τὰς σελίδας τοῦ «Ἀπόλλωνος» διὰ τῆς εἰκόνης αὐτῆς πεποιθότες ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθήκον ἐθνικόν, καὶ θεραπεύομεν τὴν γενικὴν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ἀπαίτησιν, παραθέτοντες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ καὶ τινὰς βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τῆς ἐν λόγῳ φιλέλληνος δεσποινίδος.

Ἡ Δεσποινὶς Ἀγνὴ Ι. Σμιθ ἐγεννήθη ἐν τῇ μικρᾷ κώμῃ ἧτοι ἐν τῷ Βασιλικῷ χωρίῳ Ἰρβιν, ἐν Ayrshire κομητίᾳ τῆς δυτικῆς Σκωτίας οὐ μακρὰν τῆς πατρίδος τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ τῆς Ἀγγλίας Ῥοβέρτου Βόρνο (Robert Burns) ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἰωάννης Σμιθ ἦτο δικηγόρος ἐκ τῶν ἐκγρίτων, ἀπολαύων τῆς γενικῆς ὑπολήψεως ὀφειλομένης τὸ μὲν εἰς τὴν ἰκανότητά του, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀπαρέγκλητον ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, περὶ οὗ ἀναφέρομεν ἐν παρόδῳ τὸ ἐξῆς γεγονός. Μαθὼν ὅτι ὁ πάππος του κληρονομήσας μικρὰν τινα περιουσίαν ἐν Ἰαμάικᾳ, εἶχε πωλήσει μετὰ τῶν μαύρων δούλων τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτήν, μολονότι τινὲς τούτων εἶχον παρακαλέσει αὐτὸν ἵνα τοῖς δωρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν των, ὁ Ἰωάννης Σμιθ μαθὼν, λέγομεν, τοῦτο, ἐζήτησε νὰ ἐξαγοράσῃ τὸ ἀ-

μάρτημα ὑποστηρίξας ἐνθουσιωδῶς πᾶν σχέδιον πρὸς χειραφέτησιν καὶ ἀνύψωσιν τῆς μαύρης φυλῆς· ὀλίγας δὲ ἐβδομάδας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀναδιφῶν παλαιὰ τινα ἔγγραφα εὔρε τὴν ἀπόδειξιν τῆς πωλήσεως τῶν δούλων περὶ ὧν εἶπομεν. Γράψας δὲ πρὸς τινα ἱερέα ἐν Ἰαμάικᾳ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς ἀπογόνους τῶν δούλων ἐκείνων μέχρι τρίτης γενεᾶς, καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον ποσὸν τι ἰκανὸν νὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ ἀπὸ τῆς ἐνδείας· ἐξέφρασε δὲ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὥστε τὰ ἀναγινώσκῃται ἡ ἀγία γραφὴ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου ἐκείνου, μισθοδοτῶν τινα ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις πρὸς τοῦτο· ἡ ἐπιθυμία του αὕτη ἐξετελέσθη μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἡ δεσποινὶς Ἀγνὴ Σμιθ καὶ ἡ διδύμος ἀδελφὴ αὐτῆς ἦσαν τὰ μόνα τέκνα τῆς οἰκογενείας ταύτης ἅτε ἀποθανούσης τῆς μητρὸς μικρὸν μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῶν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν Ἰωάννης μὴ ἐλθὼν εἰς δεῦτερον γάμον, πᾶσαν τὴν ἀγάπην του συνεκέντρωσεν ἀποκλειστικῶς εἰς ταύτας. Ἐκπαιδεύσας μέχρι τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς Λατινικῆς, Γερμανικῆς καὶ Γαλλικῆς, ἔτι δὲ καὶ τῆς μουσικῆς διὰ παιδαγωγοῦ κατ' οἶκον. Ὁ θάνατος μεμακρυσμένου τινὸς συγγενοῦς αὐξήσας τὴν περιουσίαν τοῦ Ἰωάννου Σμιθ ἐδιπλασίασε καὶ τὰς φροντίδας περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων του καὶ δὴ ἤρξατο διανοοῦμενος ἵνα περιοδεύσῃ τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἔλεγε πρὸς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ «ὅταν μοι εἴπητε ὅτι δύνασθε νὰ ὁμιλῇτε εὐκόλως τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν, θὰ περιηγηθῶμεν τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην»· καὶ ὄντως, μετ' οὐ πολὺ μετέβησαν εἰς Γερμανίαν καὶ Ἑλβετίαν. Ἐπανακάμψασαι ἐγένοντο ἐσωτερικαὶ μαθήτριάι ἐπὶ πενταετίαν ὅλην ἐν τινὶ τῶν παρθενωγαγείων τῆς Ἀγγλίας, ὁπότε ὁ πατὴρ αὐτῶν ὑπεσχέθη αὐταῖς ὅτι «προθύμως ἤθελεν ὁδηγήσει αὐτάς πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Ῥώμης ἐὰν ἐξεμάνθανον καὶ τὴν Ἰταλικήν» καὶ ἰδοὺ μετὰ τινα παρέλευσιν χρόνου ἡδυνήθησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ καλλιτεχνικὰ ἐκεῖνα τῆς Ἰταλίας κειμήλια.

Ὁ φιλόστοργος οὗτος Πατὴρ αἰφνιδίως τὸ 1865 ἀφηρηπάγῃ ὑπὸ τοῦ ἀπηνόου θανάτου ἀπὸ τῶν ἀγκάλων τῶν πεφιλημένων αὐτοῦ θυγατέρων· ὅτε ὀλίγον μετὰ ταῦτα καταληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πόθου ἵνα ἐπισκεφθῶσι τοὺς τόπους τῆς ἀγίας χώρας, ἐπεχείρισαν τὸ ταξείδιον τοῦτο κατὰ τὸ 1869 καὶ μετὰ τινος φίλης των, διὰ Βιέννης, Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκεῖθεν δι' Ἀλεξανδρείας διελθοῦσαι, ἀνῆλθον τὸν Νεῖλον μέχρι τοῦ δευτέρου καταρράκτου αὐτοῦ, ὁπόθεν μετέβησαν εἰς Παλαιστίνην καὶ μετὰ 13 μηνῶν περιοδίσαν ἐπανέκαμψαν δι' Ἀθηνῶν καὶ Ἑνετίας εἰς τὴν ἑαυτῶν Πατρίδα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ λογία δεσποινὶς ἦτο πάντῃ ἄμοιρος τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς κατὰ τὸν ἀνάπλου ἐν τούτοις τοῦ Νεῖλου συνέθετο ποίημα εἰς τρία μέρη ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «Θυγάτηρ τοῦ Ῥαμέσεως» ὅπερ δημοσιευθὲν ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἐπηνέθη ἐκθύμως, ἰδίᾳ μάλιστα διὰ τὸν κάλλιστον πρόλογον αὐτοῦ. Ἡ εὐμενὴς αὕτη